

JOHN OGLE (UTRECHT)
AAN CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)
14 MEI [1646]
4345

Samenvatting: Ogle prijst Huygens' veelzijdige ontwikkeling en beschouwt hem als hét voorbeeld van al het verhevene dat in een mens kan zijn, waaronder 'the true meaning of mirth, musyck and poetry.'

Huygens' antwoord van eind mei 1646 is verloren gegaan. Ogle antwoordde daarop op 2 juni 1646 (4368).

Datering: De brief mist het jaartal in de datering. De inhoud en de verwantschap van de openingszin met die van Ogle's brief van 2 juni 1646 (4368) maken 1646 aannemelijk. De datum zou Oude Stijl (= 24 mei 1646 Nieuwe Stijl) kunnen zijn.

Primaire bron: Londen, Brit. Libr., Ms. Add. 15903, fols. 123-124: brief (dubbelvel, [nu twee enkelvellen], 20x30,5cm, a | d; autograaf).

Vroegere uitgave: Worp 4, nr. 4345, p. 307: samenvatting.

Glossarium: musick (muziek).

Transcriptie

Aen Mijnheer

Mijnheer van Zuylecom,

in Den Haghe.

Sir,

You will certainly with the more willingnes excuse this impertinent freedome, if I assure you it proceedes from a minde no less full fraught with wonder at the variety of those excellencyes Heaven and Nature have bestowed on you, then love and esteeme of those civilityes wherewith I must acknowledg myself to be very much obligd. It might seeme a complement (if all the knowing world did not beare witnes with me) to tell you that what all the maisters of arts and sciences have propounded to us in praecept, you have recollected in yourself, and farther enforced on us by your example. If I would prove the admirable influence of learning, and the incomparable benefits it brings to the mindes of men, with many of our greate naturall wits doe saeme to contest against, slighting all other improvements but what they derive from the stock of their owne common sens; if I would declare what reason hath borrowed from nature, what like a good huswife shee hath spunn out of her owne bowells in the matter of laws, and policy; if I would tell the world the secret plots which the starrs conspire together, what language it is that nature speaks voluntarily, and what when forc't, and constrained by fier; how the ways of true honour are to be trac't; what it is that maintaines the quick returns of courtesy, and wit; what the mysteries of pleasure are, the sweat straines and lulling relishes of it; the delightfull propositions of an active phansy and warme braine; what the true meaning of mirth, musick | 123v | and poetry is, and how to use them without extravagance, by an antidote of vertue against inordinate passions; I would hold forth your person, and conversation, where they would find a compendious demonstration of what many voluminous authours would never be able to impose as practicall, though perhaps they might in ordre to speculation upon their faiths. All these, Sir, either stand open in your practy or you have the key to let them out by your reasoning and discourse. And since I have taken upon me the priviledg thus freely to let you understand my apprehension of these truths, it will be superfluous to add any farther expression of my just value and esteeme. And therefore I onely engage you to beleeve that I beleeve what I profess. And by this meanes you will best know how much I must needes be,

Sir,

your most humble and faithfull servant
John Ogle.

Utrecht, May 14.

Vertaling

Aan de [heer Constantijn Huygens], heer van Zuilichem,

te Den Haag

Mijnheer,

U zult mijn vrijpostigheid des te eerder excuseren als ik u verzeker dat die voortkomt uit een intense bewondering voor de verscheidenheid van begaafdheden waarmee de Hemel en de Natuur u hebben gezegend, een bewondering die gepaard gaat met waardering voor uw vriendelijkheden jegens mij en uw hulp, waardoor ik mij in bijzondere mate tegenover u verplicht voel. Als de rest van de beschaafde wereld niet mijn getuige was, zou het een loos compliment lijken u te zeggen dat u alles wat de meesters van de kunsten en wetenschappen ons hebben geleerd in u hebt opgenomen en door uw voorbeeld aan ons hebt overgedragen. Als ik de gunstige invloed van geestelijke ontwikkeling moest aantonen en de oneindige voordelen die die ontwikkeling met zich meebrengt voor de menselijke geest, waarmee vele van onze natuurlijke neigingen schijnen te moeten strijden, waarbij alle vooruitgang teniet wordt gedaan behalve dan wat ze aan hun eigen gezond verstand ontleen; als ik zou moeten verklaren wat de Rede ontleend heeft aan de Natuur, wat die als een goede huisvrouw uit haar eigen bollen wol heeft gesponnen op het gebied van wetten en bestuur; als ik de wereld de geheime intriges zou moeten vertellen die de sterren beramen, welke taal de Natuur vrijuit spreekt en welke onder dwang of als gevolg van vrees; hoe de manieren van werkelijke eer herkend kunnen worden; hoe een hoffelijkheid en *bon mot* naar voren worden gebracht; welke de geheimen van het genoeg zijn, de zoete spanning en ontspanning daarvan; welke de schitterende produkten zijn van een creatieve fantasie en een gevoelig brein; welke de ware betekenis is van spel, muziek en dichtkunst, en hoe die moeten worden gebruikt zonder overmaat, met een tegengif van deugd tegen ongepaste emoties; dan zou ik uw persoon en uw omgang naar voren brengen, waarin eenieder een beknopte demonstratie zou vinden van hetgeen vele wijdlopijge schrijvers in al hun werken niet zouden kunnen laten zien, al zouden ze overpeinzingen over hun opvattingen te berde brengen. Dit alles, mijnheer, staat tot uw directe beschikking of u kunt het door uw redeneringen en verhandelingen openbaren. En aangezien ik de vrijheid heb genomen mijn begrip van deze waarheden vrijelijk tegen u te uiten, is het overbodig hieraan nog verdere uitdrukkingen van mijn achting toe te voegen. En daarom vraag ik u slechts te geloven dat ik meen wat ik hier heb gezegd. En hierdoor zult u beter dan hoe dan ook weten hoezeer ik noodzakelijk moet zijn,

mijnheer,

uw nederige en getrouwe dienaar
John Ogle.

Utrecht, 14 mei [1646].
